

действителност, а един конструиран според определена визия за историята и за философията на живота художествен свят.

Димитър Димов е не просто описател на един "преживян" или "наблюдаван" свят, а създател на един "друг свят", конструктор на една нова художествена действителност, която представя *имагинативен модел* на реалния исторически и човешки свят, а не негово копие или описание. Затова по-продуктивната смислоторческа интерпретация на Димовия художествен свят е не онази, която тръгва от документални извори и прототипи, а която има остро съзнание за фикционално-художественото моделиране на света, за жанровите структури и наративни техники, чрез които Димов изгражда своя художествен свят.

Романът "Тютюн" може да бъде четен и на различни *смислови равнища*, и през призмата на различни *жанрови стратегии*.

Две са основните смислови равнища на прочит – *социално-историческо и екзистенциално* (индивидуално-психологическо), което не значи, че те са напълно автономни и обособени. Защото и социално-историческото се разгръща чрез индивидуално-неповторими персонажи, така както и индивидуалната съдба дори на изключително силни индивидуалности – каквито са главните герои на "Тютюн" – са в определена степен социално и исторически детерминирани типове – и от определена социална среда, и от конкретно историческо време. Героите на "Тютюн" са не само индивидуалности, но и – социални и психологически – типове. Макроисторическата картина на преминаването на хитлеристките войски през София през пролетта на 1941 – като подготвителна картина за "кошмара на историята", нахлуващ в съдбите на героите – е великолепен пример за ситуиране на екзистенциалната трагедия на героите в социално-историческата драма на времето.

Четен като социално-исторически роман, "Тютюн" е роман за гибелната власт на капитала, за растящата алиенация (на човека от обществото и от другите хора, на човека от продукта на неговия труд, на човека от самия себе си, от собствената си същност), която капиталът генерира. А капиталът